

Nieuwsbrief SCBS

nummer 1, juni 2010

Welkom

Het Specialistisch Centrum Bipolaire Stoornissen (SCBS) heet u van harte welkom in deze nieuwsbrief.

Dit is de eerste nieuwsbrief in een reeks die u tweemaal per jaar tegemoet kunt zien. We willen u graag een beeld schetsen van onze activiteiten van het afgelopen halfjaar en een idee geven van de activiteiten die voor de 2^e helft van 2010 gepland staan.

We wensen u veel leesplezier en nodigen u uit om te reageren op deze nieuwsbrief.

Anja Stevens, psychiater, manager SCBS

(a.stevens@dimence.nl)

Bart Geerling, verpleegkundig expert, hoofd bedrijfsvoering (b.geerling@dimence.nl)

De start

Met het besluit van de Raad van Bestuur van Dimence om specialistische centra te lanceren en in 2010 (in eerste instantie) drie centra toe te kennen, stond in januari het licht op groen voor het SCBS om zich in drie jaar tot een volwaardig specialistisch centrum te ontwikkelen. Het SCBS is echter niet geheel nieuw, het is een voortzetting van datgene wat in het voormalige ECBS (Expertise Centrum Bipolaire Stoornissen) op gang is gebracht. Het is de verdienste van de pioniers van het ECBS dat het SCBS er nu staat.

De teams die van het ECBS deel uitmaakten zijn nu gesplitst in regionale behandelteams en het SCBS. Er is een nauwe samenwerking tussen de teams en het SCBS.

Voorstellen

Wie maken deel uit van het SCBS? In de eerste plaats heeft het 4 vaste medewerkers:

- dr. Peter Goossens, verpleegkundig expert en onderzoeker
- Sophie ten Hove, onderzoeksassistent en projectondersteuner
- Anja Stevens, psychiater, manager SCBS
- Bart Geerling, verpleegkundig expert, hoofd bedrijfsvoering

Daarnaast participeren ook de medewerkers van de regionale behandelteams voor bipolaire stoornissen in het centrum.

Behandeling

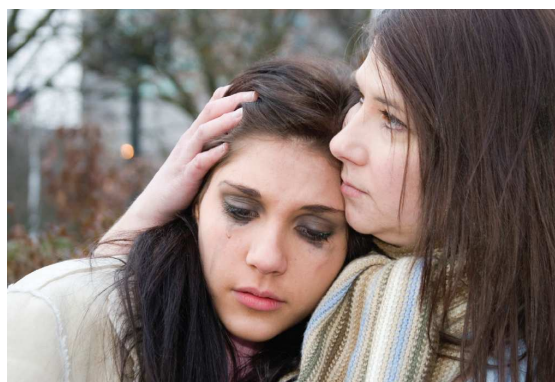
Het SCBS richt zich op de behandeling van de complexe bipolaire stoornissen en voert diagnostiek en second opinions uit. De verwijzingen komen niet louter uit de regio en kennen een grote geografische spreiding.

De behandeling vindt bij voorkeur wel in de regio plaats, omdat bij plotselinge crisis het op (grotere) afstand niet altijd eenvoudig interveniëren is.

Daarnaast richt het SCBS zich op zorgvernieuwing en uitbreiding van het zorgaanbod.

In het eerste half jaar van 2010 zijn er drie noviteiten gestart.

De adolescent met een bipolaire stoornis: bij deze doelgroep uit zie je vaak meer gemengde episoden en is er vaker sprake van een dysfore manie.

Ook vragen jongeren een ander gebruik van terminologie. Door je behandeling daar op aan te passen kun je een betere aansluiting bewerkstelligen. Amerikaanse ervaringen worden nu omgezet in een aangepast aanbod. Hierbij werkt het SCBS samen met de diverse afdelingen in de divisie Jeugd en andere ketenpartners.

Een andere vernieuwing in het aanbod is de Sociaal Ritme Therapie groep. SRT is een behandelmethode waarbij sterk de nadruk gelegd wordt op het verstevigen van het sociaal- en bioritme. Uit onderzoek blijkt dat mensen met een bipolaire stoornis minder kans op een depressieve of manische episode hebben, indien men een robuuste dagstructuur en dito sociale structuur opgebouwd heeft. In Midden Overijssel en in de Hanzestreek zijn de eerste groepen gestart of gaan binnenkort van start. De groep in West Overijssel wordt opgezet.

Tot slot is de kinderwenspoli in 2010 van start gegaan. De kinderwenspoli richt zich op (echt)paren met een kinderwens waarbij er sprake is van psychiatrische problematiek. Het doel is de patiënt en systeem te ondersteunen bij het maken de afweging over het al dan niet zwanger willen worden in combinatie met de psychiatrische problematiek. Het aanbod (Psycho-educatie over zwangerschap en medicatie, het hebben van een kind in combinatie met

psychiatrische problematiek en het maken van een interventieplan) is aanvullend op reeds bestaand aanbod.

Onderzoek

Een andere belangrijke functie van het SCBS is het uitvoeren en faciliteren van wetenschappelijk onderzoek. Voor de komende jaren zijn twee onderzoekslijnen uitgezet:

- Verpleegkundige onderzoekslijn met als thema: verpleegkundige zorg voor mensen met een bipolaire stoornis volgens de principes van herstelgerichte zorg
- Medische onderzoekslijn met als thema: Zwangerschap en psychiatrie (toegesplitst op de bipolaire stoornis)

Een derde gedragswetenschappelijke onderzoekslijn wordt nog uitgewerkt. In de volgende nieuwsbrief zal uitgebreider worden stilgestaan bij de onderzoekslijnen en welke onderzoeken en onderzoekers daaraan verbonden zijn.

Lopende onderzoeken:

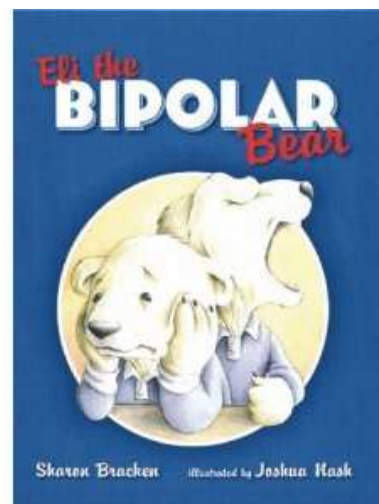
- Ervaringen van patiënten met een bipolaire stoornis met signaleringsplannen (Thea Daggenvoorde & dr. Peter Goossens)
- Beïnvloeding van de psychopathologie tijdens de zwangerschap en postpartum bij patiënten met een bipolaire stoornis (Anja Stevens)
- klinische verpleegkundige interventies bij patiënten met een acute manie (Bart Geerling, Sophie ten Hove en dr. Peter Goossens)
- Het tijdig signaleren en diagnosticeren van bipolaire stoornis bij patiënten die met een unipolaire stoornis (Bart Geerling, Sophie ten Hove)

Publicaties

De eerste helft van 2010 zijn twee productieve kwartalen geweest als het gaat om publicaties en presentaties van leden van het SCBS. Hieronder een overzicht:

- P.J.J. Goossens, R.W. Kupka, T.A.A. Beentjes, T. van Achterberg, *Recognising prodromes of manic or depressive recurrence in outpatients with bipolar disorder: A cross-sectional study*, International Journal of Nursing Studies
- Stevens A.W.M.M. *Psychiatrische problemen tijdens zwangerschap en postpartumperiode*, Symposium verloskunde en neonatologie 2010, Enschede
- Stevens A.W.M.M., Geerling B., *Pregnant women and men and bipolar disorder; becoming manic after delivery*. Bipolar disorders 2010 , 12 (suppl . 1), 51
- Stevens A.W.M.M., Geerling B., *Pregnant women and men and bipolar disorder; becoming manic after delivery*, poster 4e Biennial conference ISBD, Sao Paolo Brazilië
- Goossens P.J.J., *Enhancing self-management to support recovery and empowerment in patients with bipolar disorder*. ISPN conference. St. Louis USA
- Stevens A.W.M.M., E.A.M. Knoppert-van der Klein, P. Kölling; *Zwangerschap en psychiatrie: kindervens bij bipolaire stoornis* (cursus) Voorjaarscongres NVVP, Maastricht 2010
- Stevens A.W.M.M., van Verschuer, M. *Psychofarmaca tijdens zwangerschap en postpartumperiode* (discussiegroep). Voorjaarscongres NVVP, Maastricht 2010
- Stevens A.W.M.M., *De bipolaire stoornis en creativiteit*, Vereniging voor Manisch Depressieven en Betrokkenen, voordracht themadag VMDB, Utrecht
- Geerling B., *brief column*, de Wegwijzer, Juni 2010, Zwolle

Binnenkort verschijnt het boek 'Elzo de bipolaire beer' een voorlichtingsboek voor kinderen over de bipolaire stoornis. Het boek is de Nederlandse vertaling van 'Elzo the Bipolar Bear' van Sharon Bracken.

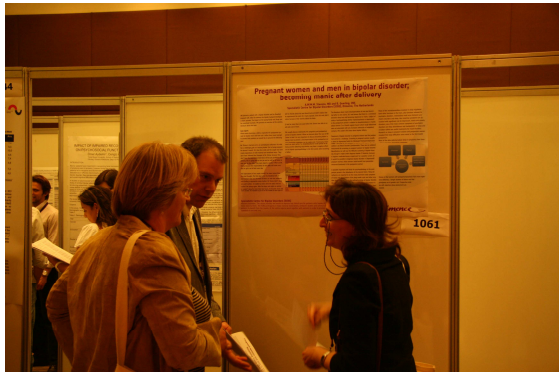
Het combineert psycho-educatie voor jonge kinderen met prachtige prenten. Het vertaalproject is geïnitieerd en uitgevoerd door medewerkers van het SCBS.

Opleidingen

Het SCBS levert ook een bijdrage aan kennisverspreiding door het geven van opleidingen en cursussen. Zo is een van de medewerkers (Titus Beentjes) een drijvende kracht achter de masterclass bipolaire stoornissen voor verpleegkundigen zoals deze georganiseerd wordt door het KENBIS. De jaarlijkse cursus Zwangerschap en psychiatrie wordt mede door Anja Stevens verzorgd en als lector van de Saxion hogeschool doceert dr. Peter Goossens over Herstel en zelfmanagement. Tot slot worden er ook regelmatig korte workshops en klinische lessen door het SCBS georganiseerd.

Overige activiteiten

Het SCBS streeft naar een stevig neergezette zorgketen om zorg voor de, met name kwetsbare, bipolaire populatie zo goed mogelijk te waarborgen. Hiervoor zijn er verschillende samenwerkingsinitiatieven op poten gezet.

Reeds genoemd is de ketenzorg rondom de adolescenten met een bipolaire stoornis. Daarnaast wordt er ook gezocht naar samenwerking met zorgverleners in de verslaving of de dubbeldiagnose. Tot slot is een initiatiefgroep ontstaan rondom de zorg voor zwangerschap en psychiatrie. De groep heeft als doel het opzetten van een zorglijn voor psychiatrie, zwangerschap en jonge kinderen binnen Dimence. Hierbij is ook het SCBS betrokken. Over de samenwerkingsinitiatieven in de volgende nieuwsbrief meer.

Het SCBS zet zich niet alleen regionaal in maar is ook landelijk actief, hieronder een (ver)kort overzicht:

- dr. Peter Goossens, bestuurslid KENBIS (landelijk kenniscentrum bipolaire stoornissen)
- Dr. Peter Goossens, lid Richtlijncommissie bipolaire stoornissen
- Anja Stevens, bestuurslid KENBIS
- Anja Stevens, initiatiefneemster en bestuurslid LKPZ (landelijk kenniscentrum psychiatrie en zwangerschap)
- Anja Stevens, lid Werkgroep Voorlichting, NVvP
- Anja Stevens en Bart Geerling; lid ISBD (International Society of Bipolar Disorders)

Tot slot

Deze eerste nieuwsbrief heeft in het teken gestaan van kennismaken met het SCBS en de activiteiten die het eerste halfjaar van 2010 zijn ontplooid. In de komende nieuwsbrieven zullen we bij enkele onderwerpen uitgebreider stilstaan. We hopen u over een halfjaar weer als lezer te mogen begroeten.